

תלקיט הכתיבה לכיתה ב': הצעה לתהליך הטמעה

1 הצורך

השנה אני ממלאת את תפקיד רכזת הערכה בבית הספר, וכן משמשת מנטורית פדגוגית של נגה, מורת חותם, מחנכת כיתה ב' (מורה חדשה שעשתה הסבה אקדמאית להוראה). כמנטורית אני מלווה אותה במהלך כל השנה ומסייעת לה בתחום הפדגוגי. כשנחשפנו למבדק הכתיבה לכיתה ב', פנתה המנהלת לרכזת שפה וביקשה ממנה ללוות את נגה ביישום שלו בכיתתה. מאחר שהליווי התעכב מסיבות שונות, הצעתי לרכזת שאני אלווה את נגה ביישום מבדק הכתיבה, וכך אוכל להתנסות יחד עם נגה במבדק וכן להביא לידי ביטוי את הפן שלי כרכזת הערכה בבית הספר. רכזת השפה שמחה מאוד על היוזמה, וסיכמנו שבסוף השנה נקיים למידה של כלל מורות השפה מההתנסות שלנו.

3

חילוץ תובנות ממפגש הכתיבה

בסיום התהליך עם התלמידים קיימנו משוב והתייחסנו לנקודות חוזק ולקשיים שעלו. נגה ציינה כי הייתה זקוקה לעוד רעיונות שיעוררו דמיון אצל התלמידים והרגישה ביטחון בהובלה של הקבוצה. במקביל ניהלנו שיח לגבי אופן כתיבת התלמידים. מילאנו את דף התצפית הראשוני במידע על התלמידים (למשל על אופן ההקשבה והמעורבות בשיחה, מידת הריכוז, קשיים בהבנה, בקשת עזרה, שימוש ברכיבי תוכן). ניתוח זה עזר לנו מאוד אחר כך בהערכת התוצר בחלק המתייחס להתבוננות על הכותב. בשלב הבא אספנו את כל תוצרי הכתיבה והערכנו אותם על פי המחווון. התהליך נמשך הרבה מאוד זמן. התעכבנו על כל תלמיד והתלבטנו לגבי ארוכות. במיוחד אם היה פער בין כתיבתו במהלך השנה לבין כתיבתו במפגש הפרטני. נעזרנו בדוגמאות לניתוח כתיבה המופיעות באתר וכן חזרנו למדריך למורה ועברנו שוב על החלק העוסק במשוב. חזרנו שוב על העקרונות של "משוב מקדם למידה" ועל הסיבות מדוע חשוב לתת משוב לתלמיד וכן על העובדה שהתלמיד יהיה שותף פעיל להערכה שאותה הוא מקבל.

2

מפגש הכתיבה הראשון

בשלב הראשון קראנו, נגה ואני, את המדריך למורה, הנמצא באתר ראמ"ה. לקראת מפגש הכתיבה הראשון ערכנו בכיתה שיח ראשוני על כתיבה ועל התלמיד ככותב שבו הציעה נגה שני נושאים לכתיבה מתוך היחידה "על עצמי". כל אחד מהתלמידים בחר נושא לכתיבה וחילקנו אותם בהתאמה לקבוצות.

לקראת השלב השני של המפגש עם התלמידים בקבוצה קטנה, שנערך כשבועיים לאחר מכן במסגרת השעות הפרטניות, חזרנו שוב למדריך למורה, קראנו אותו לעומק והכנו את כל החומרים הנדרשים: דפי כתיבה מעוצבים לתלמיד, כרטיסיות של רכיבי תוכן ודף תצפית ותיעוד.

במפגש הכתיבה ערכה נגה שיחה מטרימה עם התלמידים כדי להעלות רעיונות לכתיבה בנושא הנבחר וכדי לסייע להם לתכנן את הכתיבה. בסיום השיחה חולקו דפי הכתיבה ורכיבי התוכן ונעשה תיווך על פי הצרכים שעלו. אני צפיתי ותיעדתי.

4

שיח רפלקטיבי עם התלמידים

למדנו יחד את הכלי לניהול שיח רפלקטיבי עם תלמיד וביקשנו מהתלמידים למלא את השאלון לתלמיד – חווית הכתיבה. בשלב הסופי ערכה נגה שיחות עם חלק מהתלמידים כאשר היא נעזרת במשוב אותו כתבה. נוכחתי באחת השיחות ושמתי לב שנגה מפתחת שיח פתוח ומזמין עם התלמיד ובמקביל נצמדת לתובנות שעלו בעקבות ניתוח הכתיבה. החלק האחרון של המשוב הכולל נקודות לחיזוק וחוזקות, מיקד את נגה בשיח כך שחלק מהתלמידים הצליחו להמליל בעצמם את הנקודות שאותן הם צריכים לשפר.

